

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
senelik posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecranî Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna müracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata... Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara , 31 Kânunsani . 1929

Sayı: 114

İntibalar

“L'Année Sociologique,,

— Nouvelle serie, tome II. Fas. I —

(Durkheim) in ölümünden sonra, yeni seri olmak üzere neşredilen bu mühim koleksiyonu, memleketimizde içtimaiyat ile uzaktan yakından alâkadar olup ta tanımayan yoktur. Yeni serinin ikinci cildine ait ilk parçanın neşredildiği bu esnada, (L' Année) yi, «Hayat» ın kıymetli karilerine tanıtmaktan kendimi alamadım; ve bunu, bir kaç intiba içinde karalamağa karar verdim. Demek istiyorum ki, maksadım, bir tahlil veya bir tenkit değil, - çünkü bu çok büyük bir iştir ve ancak ihtisas mecmualarına yakışır; - belki sadece borç olan bir takdirin ifadesidir.

(L' Année) yi vücade getiren ruh, (Durkheim) dir. (Bordeau) Darülfünununda evvelâ bir profesör olarak ilim âleminde tanıdığımız (Durkheim), Fransada, an'anesi köklü olarak mevcut bir cereyanın, yani pozitivizmin yakından uzaktan tesiri altında kalmış olanları, çok heyecanlı ve uzun bir ömre malik bir kudretle etrafına toplıyor; ve bundan (L' Année sociologique) doğuyor. Bu kudreti ölçmek için, 1896 dan büyük harbe kadar, yani 18 sene, bu insanların, kendilerine, o da ancak dar bir muhit içinde, yavaş yavaş, bir ilim şöhretinden başka bir şey temin etmeyen bu iş etrafında birbirinden ayrılmamış olmalarını düşünmek lâzımdır: gıpta ile seyrelâyılcı olan bu kudret, bugün hâlâ devam ediyor; bu defa da (Durkheim) öldü; fakat etrafındaki dostları, yine aynı yolda yürüyorlar; bu defa da (Durkheim) in

yeğeni ve en sadık fikir arkadaşı olan (Marcel Mauss), bu küçük zümrenin ilim ihtirasına merkez oldu, onun etrafında toplandılar.

Bu küçük zümre, 33 sene evvel hakikaten küçüktü: (Année) nin ilk cildini karıştıranlar içtimaiyat gibi fevkal'ade geniş şubeleri ihtiva eden büyük bir ilmi uzaktan yakından alâkadar eden her bahis hakkındaki bütün dünya neşriyatının tahlillerini vermek için, altı yedi kişinin nakadar hummalı bir sây ile çalıştıklarını anlarlar. Vakıa o zamanki küçük zümre, bugün de çok büyük değildir; yalnız bir farkla: Bugün artık o bahislerden yalnız her birinde çalışanların adedi, altıdan aşağı değildir. Bu çoğalmanın bir kısmını, hiç şüphesiz, o şayanı hayret ve mes'ut insanların yetiştirdikleri olgun talebe vücade getiriyor; netekim bugün bizim Darülfünunumuzda çok kıymetli bir uzuv olarak çalışan M. Bonafous dahi, işte bu içtimaiyat mektebinin yetiştirdiği ve sonra kendisine arkadaş yaptığı gençlerden biridir. Fakat bu uzun seneler içinde şöhretini başka yerde yaptıktan sonra sırf hakikat aşkıyla (Durkheim) e iltihak edenler de az değildir: Bu, koyu bir endivibüalist terbiye içinde yetişen bugünkü bizler için, hayret verici bir feragat, bir teslimiyet gibi gelir.

Bir roman okurken, veya bir büyük facia seyrederken, gözlerimiz yaşarırsa hayret etmeyiz; çünkü ruhu ve zevkı olan insanın, ulvî bir hayat parçasından müteessir olmaması tabii olmaz.

Yeni serinin birinci cildine, «Marcel Mauss» un yazdığı (in memoriam) ı okuyanlarda da aynı ruhî halin uyanacağına inaniyorum: (Mauss), büyük harpte, cep hede veya evinde ölen arkadaşlarına tahsis ettiği bu sayfalarda, her birinin metrukâtını, ailelerinin müsaadesiyle, toplayor ve tahlil ederek karilere tanıtıyor. Bu satırlar arasında kendisini her an duyuran kuvvetli sadakatin vefakârlığın ve temiz bir hakikat aşkının neler yaratmağa müsait olduğunu anlamak, güç birşey değildir.

**

Bu büyük ve müşterek eserin karşısında her türk kariî muhakak ruhunda şiddetli bir özlentinin kımıldadığını duyar: mütevazî, fakat sabur bir çalışmanın, büyük ve hatta muhal kuvvetlere değil, belki sade ve etrafındakileri seven, kendisinden başkasına hürmet etmesini samimî olarak bilen bir hakikat aşkının aramızda navakit yaratılacağını öğrenmek ister. Bu istek, şüphesiz her münevvere bir hal tarzı tahmin ettirebilir. Bu tahminlerin doğruluğuna inanmak herkesin hakkı olmakla beraber unutmamak lâzımdır ki, hepimize hakim olan bizzat hayat kanunlarıdır. Bizim şimdilik yapabileceğimiz, yalnız hiç olmazsa şu ideale inanmaktır: içimizdeki muhteşem uzleti, yavaş yavaş ve samimî olarak başkalarıyla doldurmağa çalışmak ve müşterek işten kaçmamak.

MEMET SERVET